

ผลกระทบของรูปแบบการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ บรรษัทภิบาลของธุรกิจครอบครัว
ที่เป็นไปตามทฤษฎีระบบ ที่มีต่อความสามารถในการทำกำไรและการเติบโตของ
ธุรกิจครอบครัวในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

The impact of strategic decisions-making, corporate governance of
family businesses based on systems theory on the profitability and
growth of family businesses in The Stock Exchange of Thailand

ผศ.ดร.อำพล นววงศ์เสถียร

คณบดีคณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

Asst. Prof. Dr. Ampol Navavongsathian

Dean, Faculty of Business Administration

Faculty of Business Administration, Southeast Bangkok College

Email: n_ampol@yahoo.com

เรณู จันทะวงศา

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

Renu Juntawongsa

Lecturer, Department of Management

Faculty of Business Administration, Southeast Bangkok College

E-mail: renu8192@gmail.com

น.ท.ดร.ยุต ปลื้มภิรม

อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

Cdr.Dr.Yutt Plermpirom

Lecturer, Graduate School Southeast Bangkok College

E-mail:pleumpirom@yahoo.co.th

ดร.ชญาดา ปลื้มภิรม

อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

Dr.Chayada PlermpiromLecturer,

Graduate School Southeast Bangkok College

E-mail: chayada_pl@yahoo.com

ดร.คงศักย์ ล้อเลิศรัตน์

อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

Dr. Kongsak Lolertrattana

Lecturer, Graduate School Southeast Bangkok College

E-mail: kongsak_kl@hotmail.com

ดร.จารุวรรณ ส่งแสง

อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก

Dr. Jaruwan Songsang

Lecturer, Graduate School Southeast Bangkok College

E-mail: Jaruwan@southeast.ac.th

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้ คือการศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบของรูปแบบการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ บริษัท ภิบาลและลักษณะธุรกิจครอบครัวที่เป็นไปตามทฤษฎีระบบที่มีต่อความสามารถในการทำกำไรและการเติบโตของ ธุรกิจครอบครัวการศึกษาเริ่มต้นด้วยการทบทวนแนวคิดทฤษฎีเพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดและสมมติฐานการ วิจัย และให้ความสำคัญกับการรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามใช้การสุ่มตัวอย่าง แบบเฉพาะเจาะจงจากบริษัทที่มีชื่อจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยซึ่งเป็นธุรกิจครอบครัวตามนิยาม ปฏิบัติการของงานวิจัยนี้ จำนวน 172 บริษัทและใช้การวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกเป็นสถิติวิเคราะห์ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ บริษัทภิบาล และลักษณะธุรกิจครอบครัวที่เป็นไปตามทฤษฎีระบบมีผลอย่างยิ่งต่อ ความสามารถในการทำกำไรและการเติบโตของธุรกิจครอบครัว

คำสำคัญ: บริษัทภิบาล การตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ธุรกิจครอบครัว

ABSTRACT

The objectives of this study were to study, to analyze the impact of strategic decisions-making, corporate governance of family businesses based on systems theory on the profitability and growth of family businesses in The Stock Exchange of Thailand. The theoretical foundation of the study influenced the formation of the conceptual framework and research hypotheses posed. To test the hypotheses formulated, a mail survey is conducted to focus on quantitative results. The questionnaire-based survey was applied to a sample of 172 family businesses on The Stock Exchange of Thailand, and using logistic regression analysis for statistical analysis. The notable finding of the research was that the impact of strategic decisions-making, corporate governance of family businesses based on systems theory on the profitability and growth of family businesses in The Stock Exchange of Thailand affecting in so ultimately the profitability and family businesses growth.

Keywords: Corporate Governance, Strategic Decisions- Making, Family Businesses

บทนำ

ธุรกิจครอบครัว (family businesses) เป็น รูปแบบธุรกิจพื้นฐานของธุรกิจในทุกภูมิภาคทั่วโลก เป็นธุรกิจระดับจุลภาคที่สร้างมูลค่าเศรษฐกิจอย่าง สูง (Beckhard and Dyer, 1986) ความมั่งคั่งและ นวัตกรรมของธุรกิจครอบครัวยังคงมีศักยภาพอย่าง ยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจทั่วโลก (Ward, 1988) ธุรกิจ ครอบครัวได้รับการยอมรับว่าเป็นรูปแบบธุรกิจที่เป็น รากฐานสำคัญอย่างยิ่งต่อทุกระบบเศรษฐกิจในทุก ประเทศทั่วโลก (Montgomery and Sinclair, 2000)

งานวิจัยจำนวนมากพบว่า มากกว่าร้อยละ 80 ของธุรกิจทั่วโลกเป็นธุรกิจครอบครัว (Gersick, Davis, Hampton and Lansberg, 1997) ธุรกิจ ครอบครัวมีมูลค่าคิดเป็นครึ่งหนึ่งของผลิตภัณฑ์มวล รวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product) ใน

สหรัฐอเมริกา และยังพบว่า การว่าจ้างประมาณร้อยละ 50 ของแรงงาน ในยุโรปตะวันตก มาจากธุรกิจ ครอบครัวถึงร้อยละ 75 และในจำนวนนี้ ร้อยละ 95 เป็นบริษัทที่จดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ใน ประเทศกลุ่มยุโรปตะวันตก (Lank, 1994)

ธุรกิจครอบครัวในหลาย ๆ ประเทศทั่วโลก จะ เริ่มต้นจากกิจการขนาดเล็ก บริหารจัดการด้วยสมาชิก ในครอบครัว และจากนั้นจะค่อย ๆ เติบโตขึ้นที่ละก้าว ทีละก้าว และเติบโตใหญ่ขึ้นมาอยู่ในระดับประเทศ ระดับ ภูมิภาค และในที่สุดมีการขยายกิจการไปทั่วโลก กลาย เป็นตราสินค้า (brand) ชั้นนำของโลก อาทิ Ford Motors, Levi Strauss, Hallmark, BMW, Estee Lauder ซึ่งล้วนเติบโตมาจากธุรกิจครอบครัวและกลายเป็น บริษัทชั้นนำระดับโลก หรือตัวอย่างของธุรกิจครอบครัว ไทยที่มีการขยายธุรกิจไปสู่ระดับประเทศและระดับโลก

อาทิ เครื่องเจริญโภคภัณฑ์ของกลุ่มตระกูลเจียรวนนท์ธุรกิจค้าปลีกเซ็นทรัลของกลุ่มตระกูลจิราธิวัฒน์ เบียร์ช้างของกลุ่มตระกูลสิริวัฒนภักดี เป็นต้น (อำพล นววงศ์เสถียร, 2557)

การก้าวอย่างและเติบโตที่ละน้อยอย่างมั่นคง แม้ว่าจะดูเป็นก้าวการเติบโตเล็ก ๆ แต่หากพิจารณา ปุ่มหลังของธุรกิจครอบครัวที่กลายเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ ระดับประเทศหรือระดับโลกแล้ว ช่วงการส่งผ่านธุรกิจ จากรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่ง และส่งผ่านไปยังรุ่นต่อ ๆ ไป ของธุรกิจครอบครัว เป็นช่วงเวลาที่ไม่่ง่ายนัก จำเป็น ต้องใช้แนวทางและกลยุทธ์ในการบริหารจัดการที่มีรูปแบบแตกต่างจากลักษณะธุรกิจทั่ว ๆ ไป

บทบาทธุรกิจครอบครัว (family businesses) มีอย่างสูงต่อเศรษฐกิจทั่วโลก และเป็นกลไกหลักในการ ขับเคลื่อนเศรษฐกิจของทุกประเทศทั่วโลก ร้อยละ 75 ถึงร้อยละ 90 ของธุรกิจทั่วโลกเป็นธุรกิจครอบครัวหรือ ควบคุมโดยบุคคลในครอบครัว (Lank, Owens, Martinez and Riedel, 1994) และในสหรัฐอเมริกา ธุรกิจ ครอบครัวมี 2 ใน 3 ของธุรกิจทั้งหมด (Montgomery and Sinclair, 2000) ส่วนในประเทศไทยจาก การศึกษาพบว่าร้อยละ 75 เป็นธุรกิจครอบครัวของ ตระกูลใดตระกูลหนึ่งหรือไม่ก็ควบคุมการบริหารโดย คนในตระกูลไม่ทางตรงก็ทางอ้อม

สำหรับประเทศไทย ธุรกิจครอบครัวมีมาก ถึงร้อยละ 70 (สำนักพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรม กรม ส่งเสริมอุตสาหกรรม, 2554; ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2554) และบริษัทจดทะเบียนใน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นธุรกิจครอบครัว หรือควบคุมการบริหารโดยบุคคลในครอบครัวถึง ร้อยละ 65 คิดเป็นมูลค่าตลาด 2.35 ล้านล้านบาท (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2554)

กว่าครึ่งหนึ่งของมูลค่าตลาดดังกล่าว เป็น ธุรกิจครอบครัวของคนในตระกูล จำนวน 30 ตระกูล ได้แก่ ตระกูลมาลิโนนท์ ชินวัตร ดามาพงศ์ จิราธิวัฒน์ ดำรงชัยธรรม อัสวโสภณ จันศิริ เลี้ยวไพรัตน์ โพธารามิก กรรณสูต จรณะจิตต์ วิทยาลัยการณณ์ เผอญุโชค โสภณพนิช วิทยุรัตน์ นิรุตตินานนท์ ดำเนินชาญวนิชย์ วัฒนเวคิน ยังมีวิทยา รัตนรักษ์ ปิยะอูย เอื้อชูเกียรติ ลำซำ ศรีเพ็องฟุ้ง หอรุ่งเรือง

โชควัฒนา กาญจนพาสน์ เตชะไพบุลย์ หวังหลี่ เป็นต้น ซึ่งมีมูลค่าตลาด (market price) ราว 1.175 ล้านล้านบาท (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2554; เนตรนภา ไวทย์เลิศศักดิ์, 2549; อำพล นววงศ์เสถียร, 2551)

บริษัทขนาดใหญ่ของประเทศพัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ และญี่ปุ่น มีวิวัฒนาการมาจาก บริษัททุนนิยมครอบครัว ไปสู่บริษัททุนนิยมผู้บริหาร หรือบริษัทสมัยใหม่(modern corporation) ที่หุ้น ของบริษัทถือครองแบบกระจาย มีการแยกระหว่าง ความเป็นเจ้าของกับผู้บริหาร แต่พบว่ากลุ่มธุรกิจหลัก ๆ ของไทยกลับคงเป็นธุรกิจครอบครัว ที่ถือหุ้นแบบ กระจุกตัวอย่างสูงมาก ทั้งที่ความเป็นจริงแล้วได้เปลี่ยน สภาพเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยแล้วก็ตามโดยพบว่า 3 ใน 4 นั้นมีผู้ถือหุ้น รายใหญ่ 10 รายแรกถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 60 และ จำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมดของแต่ละบริษัทก็ยังมีน้อยมาก ส่วนบริษัทที่ถือหุ้นแบบกระจายนั้นมีเพียงร้อยละ 20 ของบริษัททั้งหมด นอกจากนี้ยังพบว่าโครงสร้างการ ถือหุ้นของบริษัทในกลุ่ม มีการพัฒนาเป็นแบบพีรามิด แบบต่าง ๆ และถือหุ้นในนามนิติบุคคล (นอมินี) แทน ในนามบุคคล เพื่อให้ครอบครัวยังคงรักษาสิทธิในการ บริหารบริษัทไว้ได้ (เนตรนภา ไวทย์เลิศศักดิ์, 2549)

แต่อย่างไรก็ตาม ยังอาจกล่าวได้ธุรกิจครอบครัว ของไทยยังมีระบบการบริหารจัดการ การตัดสินใจ เชิงกลยุทธ์บนพื้นฐานของความเป็นครอบครัว แม้ว่า จะเป็นบริษัทที่มีชื่อจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทยแล้วก็ตาม ซึ่งการเป็นบริษัทที่มีชื่อ จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำเป็นต้องมีระบบการบริหารจัดการตามหลักการบริหาร บรรษัทภิบาลที่ดี (good governance) คำถามที่ น่าสนใจเป็นอย่างยิ่งก็คือว่า หากธุรกิจครอบครัวใน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเหล่านี้มีการบริหาร จัดการตามระบบบรรษัทภิบาล จะมีผลต่อผลการ ประกอบการของธุรกิจครอบครัวนั้น ๆ หรือไม่ อย่างไร และหากธุรกิจครอบครัวนั้น สามารถมีคุณภาพการ ตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ด้วยแล้ว จะมีผลต่อผลการประกอบ การหรือไม่ อย่างไร

งานวิจัยนี้ต้องการค้นหาว่า การที่ผู้บริหารธุรกิจ ครอบครัวมีคุณภาพการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ ได้แก่ การ

ตัดสินใจบนพื้นฐานของสภาพแวดล้อมทางการแข่งขัน การวางกลยุทธ์และกำหนดกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับทิศทางขององค์กร ตลอดจนการสร้างรายได้เปรียบเทียบในการแข่งขัน และการตัดสินใจบนพื้นฐานของหลักบรรษัทภิบาลบนพื้นฐานความเป็นธุรกิจครอบครัวแล้ว จะมีผลต่อผลการประกอบการของธุรกิจครอบครัวหรือไม่ อย่างไร ซึ่งทำให้ธุรกิจครอบครัวสามารถพัฒนาวิกฤตและจุดเปลี่ยนผ่าน ถ่ายโอนธุรกิจไปยังทายาทในรุ่นต่อไปได้ ตลอดจนเป็นธุรกิจครอบครัวมีผลการประกอบการที่ดีและมีการเติบโตที่ยั่งยืนต่อไปได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ผลกระทบรูปแบบการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์บรรษัทภิบาล และลักษณะธุรกิจครอบครัวที่เป็นไปตามทฤษฎีระบบที่มีต่อความสามารถในการทำกำไรและการเติบโตของธุรกิจครอบครัว
2. เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเพื่อสร้างความสามารถในการทำกำไรและการเติบโตให้กับธุรกิจครอบครัว

คำถามวิจัย

ผลกระทบของรูปแบบการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์บรรษัทภิบาลของธุรกิจครอบครัวที่เป็นไปตามทฤษฎีระบบ ที่มีต่อความสามารถในการทำกำไรและการเติบโตของธุรกิจครอบครัวหรือไม่ อย่างไร

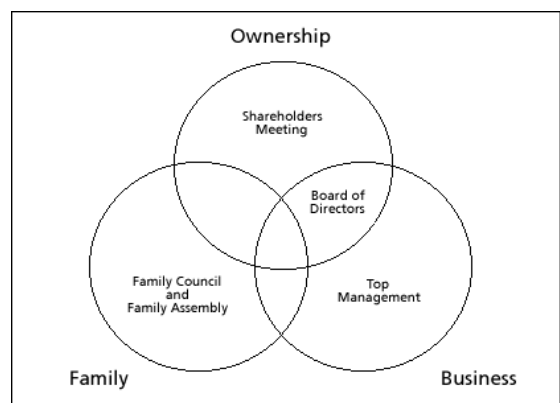
ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้จะทำการศึกษาบริษัทจดทะเบียนที่มีชื่ออยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 604 บริษัท (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: ข้อมูลสถิติประจำเดือนกรกฎาคม 2554) และจะทำการสุ่มตัวอย่างตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยคัดเลือกบริษัทที่มีลักษณะเป็นธุรกิจครอบครัวตามนิยามปฏิบัติการเก็บข้อมูลในระหว่างเดือนสิงหาคม พ.ศ.2555 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธุรกิจครอบครัว (family businesses) เป็นเรื่องใหม่ในชุมชนทางวิชาการด้านการบริหารจัดการธุรกิจ ความเป็นเจ้าของ ความเป็นสมาชิกในครอบครัว และจัดการธุรกิจครอบครัว เป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดของการจัดการธุรกิจครอบครัว (Gersick and et.al.,1997; อัมพล นววงศ์เสถียร, 2552)ความเป็นธุรกิจครอบครัว หมายถึง การที่ธุรกิจถูกควบคุมโดยเจ้าของในมือของบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือสมาชิกในตระกูลใดตระกูลหนึ่ง (Barnes and Hershon, 1976) หรือ หมายถึง มากกว่าร้อยละ 50 ของส่วนแบ่งของผู้มีสิทธิออกเสียงในกลุ่มของตระกูลหนึ่งที่ใหญ่ที่สุดซึ่งมีความสัมพันธ์กันทางสายเลือดหรือการแต่งงาน เป็นผู้ควบคุมบริหารจัดการธุรกิจ และหนึ่งคนหรือมากกว่าของที่มีบริหารจัดการถูกวางตัวจากกลุ่มของตระกูลครอบครัวที่ใหญ่ที่สุดซึ่งเป็นเจ้าของ และมีการถ่ายโอนสืบทอดอำนาจการบริหารจัดการไปยังทายาทรุ่นต่อไป (Westhead and Cowling, 1997)

Gersick et.,al. (1997) and McCollum (1992) ได้นำเอาทฤษฎีระบบมาใช้ในการอธิบายธุรกิจครอบครัว โดยอธิบายว่าธุรกิจครอบครัวมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์กัน ได้แก่ ครอบครัว (family) ธุรกิจ(business) และความเป็นเจ้าของ (ownership) องค์ประกอบทั้งสามส่วนรวมกันขึ้นเป็นระบบ แต่ละองค์ประกอบเป็นระบบย่อยของระบบใหญ่ ธุรกิจและครอบครัวจึงดำเนินไปเพื่อองค์ประกอบที่ถือเป็นระบบย่อยของระบบใหญ่คือธุรกิจครอบครัว

ภาพที่ 1 แบบจำลองทฤษฎีระบบของธุรกิจครอบครัว แหล่งที่มา:Gersick et.,al. (1997) and McCollum (1992)

ธุรกิจครอบครัวจะบรรลุเป้าหมายความสำเร็จได้ จำเป็นต้องบูรณาการระบบย่อยทั้งสามเข้าด้วยกันอย่างเหมาะสม ได้แก่ ความเป็นครอบครัว ธุรกิจ และความเป็นเจ้าของ หากขาดอย่างใดอย่างหนึ่ง ธุรกิจครอบครัวจะไม่สามารถประสบความสำเร็จได้ ครอบครัวย่อมรู้ดีและเข้าใจดีที่สุดว่าระบบของสังคมมีความสลับซับซ้อนและมีลักษณะเปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา ครอบครัวจำเป็นต้องปรับตัวเข้ากับสมาชิกครอบครัวและระบบสังคมที่มีความเป็นพลวัต ขณะเดียวกันความเป็นครอบครัวอาจกระทบกับความเป็นเจ้าของและธุรกิจ ระบบย่อยระบบหนึ่งไม่สามารถดำรงอยู่ได้เพียงลำพัง แต่จะต้องอยู่ร่วมกันอย่างสอดคล้องกันและมีความสมดุลกันจึงจะทำให้ระบบใหญ่ที่ประกอบกันขึ้นเป็นธุรกิจครอบครัวอยู่รอดและเติบโตต่อไปได้ระบบย่อยคือ ครอบครัว ควรสร้างคณะกรรมการครอบครัว เพื่อให้มีหน้าที่ในการบริหารจัดการและดูแลสมาชิกครอบครัว โดยทำหน้าที่บ่มเพาะให้การศึกษาและเตรียมทายาทเพื่อการสืบทอดธุรกิจในอนาคตต่อไปข้างหน้า ส่วนในระบบย่อยคือ ธุรกิจ ควรจัดตั้งคณะกรรมการบริหาร ซึ่งมีหน้าที่บริหารจัดการธุรกิจแยกให้เด็ดขาดจากความเป็นสมาชิกครอบครัว สิ่งนี้จะนำธุรกิจครอบครัวไปสู่ความสำเร็จและการเติบโตได้ (Poza, 2004)

แนวคิดการอธิบายธุรกิจครอบครัว โดยใช้ทฤษฎีตัวแทน (agency theory) ได้กล่าวไว้ว่า เจ้าของธุรกิจที่ทำหน้าที่เป็นผู้จัดการธุรกิจด้วยในเวลาเดียวกัน มีโอกาสบริหารจัดการธุรกิจขัดกับหลักบรรษัทภิบาล โดยไม่สามารถแยกความเป็นเจ้าของออกจากการจัดการธุรกิจที่ทำให้เกิดความโปร่งใส จึงเกิด “ต้นทุนของตัวแทน (agency cost)” ที่เกิดจากผลประโยชน์ทับซ้อน (conflicts of interest) ระหว่างความต้องการของผู้ถือหุ้นกับการดำเนินงานของผู้จัดการที่เป็นเจ้าของ เพราะฉะนั้นในการแก้ปัญหาตัวแทน หรือที่เรียกกันว่า agency problem เพื่อให้การจัดการธุรกิจเป็นไปเพื่อประโยชน์ของผู้ถือหุ้นอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของผู้จัดการที่เป็นเจ้าของ เพื่อไม่ให้ก่อพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในการบริหารจัดการเพื่อประโยชน์ของครอบครัวมากกว่าประโยชน์ของผู้ถือหุ้น การตัดสินใจ

ใจเชิงกลยุทธ์มักเป็นผลประโยชน์ทับซ้อนระหว่างผู้ถือหุ้นของธุรกิจครอบครัวและผู้จัดการที่เป็นเจ้าของ รวมถึงการตัดสินใจเกี่ยวกับการลงทุนเพิ่ม อัตราการเติบโต การก่อหนี้ การลงทุน เงินเดือนของผู้จัดการ และผู้จัดการที่มาจากทายาท เป็นต้น (Jensen and Meckling, 1976; อ่ำพล นววงศ์เสถียร, 2551) ทฤษฎีตัวแทนที่นำมาใช้สำหรับธุรกิจครอบครัวเชื่อว่า คณะกรรมการของธุรกิจครอบครัวจะเป็นกลไกสำคัญในการจำกัดพฤติกรรมการทำเพื่อประโยชน์ส่วนตนของผู้จัดการในสถานการณ์ที่ผู้จัดการธุรกิจและเจ้าของมีเป้าหมายต่างกัน สำหรับเหตุผลนี้ผู้เชี่ยวชาญด้านบรรษัทภิบาลได้ให้ความเห็นรวมไปถึงกรรมการจากภายนอกที่มาเป็นประธานของคณะกรรมการซึ่งมีอิสระในการตัดสินใจจากผู้บริหารระดับสูงโดยเชื่อว่าคณะกรรมการที่เป็นอิสระเหล่านี้จะกำกับดูแลให้ธุรกิจครอบครัวเป็นไปอย่างโปร่งใสเพื่อรักษาชื่อเสียงของสมาชิกครอบครัว และกำกับดูแลให้ธุรกิจครอบครัวดำเนินไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

อย่างไรก็ตาม ผู้จัดการไม่ได้ถูกจูงใจโดยเป้าหมายส่วนตัว แต่เป็น “ผู้พิทักษ์” (steward) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ตามผลประโยชน์ขององค์การเป็นสิ่งแรก ผู้พิทักษ์จะเลือกทำเพื่อองค์การมากกว่าการทำเพื่อส่วนตัว แม้ว่าการตัดสินใจที่ต้องตามหลักการจะทำให้เขาได้รับผลประโยชน์ก็ตาม ทฤษฎีผู้พิทักษ์ผลประโยชน์ (stewardship theory) ได้นำมาอธิบายเปรียบเทียบกับอยู่ตรงกันข้ามกับทฤษฎีตัวแทน (agency theory) แต่หากนำมาใช้ในการอธิบายการบริหารธุรกิจครอบครัวด้วยกัน ก็สามารถอธิบายให้เห็นมุมมองของผู้พิทักษ์ ซึ่งเป็นผู้จัดการที่เป็นเจ้าของและได้แสดงบทบาทผู้พิทักษ์ที่ดีในการใช้ทรัพยากรของธุรกิจ ทำให้เกิดความพึงพอใจทั้งวัตถุประสงค์ส่วนตัวและวัตถุประสงค์ทางธุรกิจพร้อมกันไป ในการบริหารจัดการธุรกิจครอบครัวให้เกิดผลประโยชน์การธุรกิจที่เพิ่มสูงยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง (Davis, Schoorman and Donaldson, 1997; Zahra, 2003; Jensen and Meckling, 1976)

ธุรกิจครอบครัวมักมีวิวัฒนาการโดยเริ่มต้นจากผู้ก่อตั้ง จากธุรกิจครอบครัวเล็ก ๆ มีผู้ประกอบการเพียงคนเดียวหรือสองคน ไม่มีโครงสร้างองค์การการจัดการองค์การมองเพียงแค่ประสิทธิภาพของธุรกิจ

เผชิญหน้ากับภาวะกดดัน โครงสร้างแบบตามหน้าที่ ถูกตัดแปลงไปสู่โครงสร้างการจัดองค์การแบบไม่เป็นทางการในแนวดิ่ง เป็นการจัดการแบบศูนย์กลางอำนาจ (centralization) สู่การถ่ายโอน/เปลี่ยนผ่านเป็นองค์การที่ใหญ่ขึ้น โครงสร้างองค์การเปลี่ยนไปมุ่งตรงไปที่ความเป็นทางการ (formalization) ความเป็นมาตรฐาน (standardization) การรวมอำนาจ (centralization) ขอบเขตการควบคุม (span of control) ลักษณะเฉพาะเจาะจง (specialization) ลำดับชั้นการสั่งการ (hierarchy of authority) ความซับซ้อน (complexity) ความเป็นมืออาชีพ (professionalism) และสัดส่วนของพนักงาน (personnel ratios) เพิ่มขึ้น (Hall, 1988; Daft, 2001)

Chandler (1980) ได้อธิบายลักษณะขององค์การด้วยขนาดองค์การที่เริ่มใหญ่ขึ้นและเติบโตขึ้น ซึ่งทำให้องค์การให้ปรับตัวเปลี่ยนแปลงเพื่อเติบโตหรือแม้แต่ล้มเหลว ไม่ว่าจะเป็นอย่างใด โครงสร้างและการจัดการเป็นประเด็นที่ผู้บริหารต้องพิจารณาให้ความสำคัญอย่างยิ่ง การเปลี่ยนถ่ายจากผู้ก่อตั้งสู่โครงสร้างองค์การที่ซับซ้อนขึ้นต้องการการประหยัดจากขนาดและประสิทธิภาพ (economies of scales and efficiencies) ความต้องการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติในองค์การที่เป็นทางการ และรูปแบบของการจัดการ (style of management) ของผู้บริหารเริ่มเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อความสำเร็จและผลการประกอบการที่ดีขององค์การ

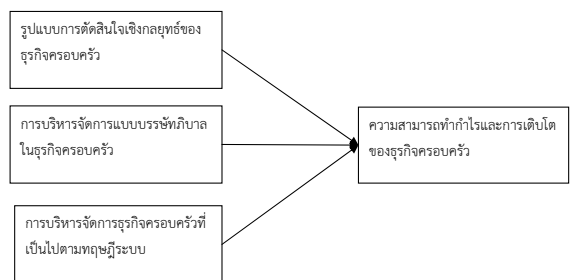
เนตรนภา ไวทยเลิศศักดิ์ (2549) อธิบายทฤษฎีบรรษัทภิบาลกับบริษัทมหาชนในตลาดหลักทรัพย์ว่า “เจ้าของ (principal)” ของบริษัทมหาชนที่ขายหุ้นแก่สาธารณชน คือ “ตัวแทน (agent)” ที่ได้รับมอบหมายจากผู้ถือหุ้นให้บริหารบริษัท ซึ่งได้รับการแต่งตั้งในที่ประชุมผู้ถือหุ้น แต่ทว่าไม่มีสิ่งใดที่จะรับประกันได้ว่าผู้บริหารบริษัทจะดำเนินการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มมูลค่าเพิ่มสูงสุดให้แก่ผู้ถือหุ้นที่เป็นเจ้าของ ผู้บริหารอาจใช้เงินลงทุนของผู้ถือหุ้นและเงินกู้จากสถาบันการเงินเลือกทำโครงการที่มีความเสี่ยงสูง ซึ่งไม่เป็นที่ชื่นชอบของผู้ถือหุ้นและสถาบันการเงิน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ ซึ่งก็คือ ผู้บริหารมีสิ่งจูงใจที่จะก่อพฤติกรรมแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่า

ผลประโยชน์ของบริษัทขาดการตระหนักหรือระมัดระวังเพียงพอถึงผลกระทบต่อผู้เกี่ยวข้องจำนวนมาก (moral hazard)

นอกจากนี้ ผู้ถือหุ้นและสถาบันการเงินเจ้าหน้าเอง ก็ตรวจสอบพฤติกรรมของผู้บริหารได้เพียงบางส่วนเท่านั้น เนื่องจากได้มอบสิทธิในการควบคุม (control rights) การตัดสินใจบริหารให้แก่ผู้บริหารแล้ว พวกเขาจึงรู้ข้อมูลการใช้เงินทุนและคุณค่าที่แท้จริงของบริษัทน้อยกว่าผู้บริหาร (information asymmetries) (Jensen and Meckling, 1976; อัมพล นววงศ์เสถียร, 2549)

ทั้งนี้บริษัทมหาชนที่แยกความเป็นเจ้าของออกจากการบริหาร จึงเกิด “ต้นทุนของตัวแทน (agency cost)” ที่เกิดจากผลประโยชน์ทับซ้อน (conflicts of interest) ระหว่างความต้องการของผู้ถือหุ้นกับการดำเนินงานของผู้บริหาร ดังนั้น ผู้บริหารอาจจะดำเนินการเพื่อประโยชน์ของตนเองมากกว่าของเจ้าของ เพราะฉะนั้นในการแก้ปัญหาตัวแทน หรือที่เรียกกันว่า agency problem เพื่อให้การบริหารบริษัทเป็นไปเพื่อประโยชน์ของเจ้าของอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของผู้บริหาร ไม่ให้ก่อพฤติกรรมที่ฉ้อฉลและต้องสร้างสิ่งจูงใจให้บริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพแทน ซึ่งโครงสร้างดังกล่าวเรียกว่า “บรรษัทภิบาล หรือการกำกับดูแลกิจการ (corporate governance)”

กรอบแนวความคิดของการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

สมมติฐาน 1: รูปแบบการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ของธุรกิจครอบครัวมีผลในเชิงบวกต่อความสามารถในการทำกำไรและการเติบโตของธุรกิจ

สมมติฐาน 2: บรรษัทภิบาลในธุรกิจครอบครัวมี

ผลในเชิงบวกต่อความสามารถในการทำกำไรและการเติบโตของธุรกิจ

สมมติฐาน3:การบริหารจัดการธุรกิจครอบครัวที่เป็นไปตามทฤษฎีระบบมีผลในเชิงบวกต่อความสามารถในการทำกำไรและการเติบโตของธุรกิจ

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง ผลกระทบของรูปแบบการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ บรรษัทภิบาลของธุรกิจครอบครัวที่เป็นไปตามทฤษฎีระบบที่มีต่อความสามารถในการทำกำไรและการเติบโตของธุรกิจครอบครัวหน่วยการวิเคราะห์ในการศึกษานี้คือธุรกิจครอบครัวซึ่งเป็นบริษัทจดทะเบียนที่มีชื่ออยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตามนิยามปฏิบัติการของงานวิจัยนี้

1. วิธีวิจัยเชิงปริมาณ

ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้มาตรวัดที่เป็นแบบสอบถามซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรง(Validity)และเชื่อถือได้ (reliability) แล้วตัวแปรในงานวิจัยเชิงปริมาณถูกสร้างขึ้นจากกรอบแนวคิดที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมอย่างเข้มข้นใช้ในการสัมภาษณ์ผู้บริหารธุรกิจครอบครัวเพื่อค้นหาค่าทางสถิตินำมาใช้ในการสร้างแบบจำลองผลกระทบของรูปแบบการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ บรรษัทภิบาลของธุรกิจครอบครัวที่เป็นไปตามทฤษฎีระบบ ที่มีต่อความสามารถในการทำกำไรและการเติบโตของธุรกิจครอบครัว สถิติที่ใช้ในการวิจัยนี้คือสถิติเชิงพรรณนา อาทิ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด สถิติวิเคราะห์ที่ใช้ได้แก่ สถิติถดถอยโลจิสติก(Logistic regressions) เพื่อใช้ในการพยากรณ์ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อตัวแปรตามเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยด้านผลกระทบของรูปแบบการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ บรรษัทภิบาลของธุรกิจครอบครัวที่เป็นไปตามทฤษฎีระบบที่มีต่อความสามารถในการทำกำไรและการเติบโตของธุรกิจครอบครัว

2. ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้จะทำการศึกษาบริษัทจดทะเบียนที่มีชื่ออยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวน 604 บริษัท (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ข้อมูลสถิติประจำเดือนกรกฎาคม 2554) และได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยคัดเลือกบริษัทที่มีลักษณะเป็นธุรกิจครอบครัวตามนิยามปฏิบัติการ

กลุ่มประชากร ได้แก่ บริษัทที่มีชื่อในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีลักษณะเป็นธุรกิจครอบครัวตามนิยามปฏิบัติการ

ตัวอย่าง คือ ธุรกิจครอบครัว (ตามนิยามปฏิบัติการของงานวิจัยนี้) ที่มีชื่อจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) ตามนิยามปฏิบัติการจากบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีชื่อในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ตัวอย่างเพื่อใช้ในการวิจัยนี้ จำนวน 172 บริษัท โดยผู้ตอบแบบสอบถามเป็นประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กรรมการผู้จัดการ กรรมการบริหารของบริษัท

3. ตัวแปร

(1) ตัวแปรอิสระ ได้แก่ รูปแบบการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ของธุรกิจครอบครัว การบริหารจัดการแบบบรรษัทภิบาลในธุรกิจครอบครัว การบริหารจัดการธุรกิจครอบครัวที่เป็นไปตามทฤษฎีระบบ

(2) ตัวแปรตามหมายถึง ได้แก่ ความสามารถในการทำกำไรและการเติบโตของธุรกิจ

4. นิยามศัพท์

ธุรกิจครอบครัวหมายถึง ขอบเขตที่แสดงความเป็นเจ้าของธุรกิจของกลุ่มตระกูลหนึ่งที่ใหญ่ที่สุดซึ่งมีความสัมพันธ์กันทางสายเลือดหรือการแต่งงาน ถูกยอมรับโดยประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กรรมการผู้จัดการว่าเป็นธุรกิจครอบครัวและหนึ่งคนหรือมากกว่าของทีมบริหารจัดการถูกวางตัวจากกลุ่มของตระกูลครอบครัวที่ใหญ่ที่สุดซึ่งเป็นเจ้าของมีการวางแผนเพื่อถ่ายโอนไปสู่ทายาทรุ่นที่สองหรือรุ่นต่อไป และมีส่วนร่วมแบ่งผู้มีสิทธิออกเสียงเพียงพอที่จะควบคุมการบริหารจัดการ การกำหนดนโยบาย และสามารถทำการตัดสินใจในเรื่องสำคัญ ๆ ของธุรกิจได้ (Barnes and Hershon, 1976; Westhead and Cowling, 1997; Ward, 1987; Taguuri and Davis, 1982; อัมพวนวงศ์เสถียร, 2551)

การตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ หมายถึง การจัดการ

ของผู้ก่อตั้งหรือ CEO ที่เป็นสมาชิกของครอบครัวในเรื่องแผนการสืบทอดธุรกิจ (succession planning) การวางแผนกลยุทธ์เพื่อการเติบโตของธุรกิจ บทบาทที่สำคัญของ CEO ที่ไม่ใช่สมาชิกครอบครัวที่มีต่อการจัดการธุรกิจครอบครัว การควบคุมดูแลธุรกิจครอบครัว การบริหาร การจัดการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล และหลักความรับผิดชอบต่อสังคม (Sharma, Chrisman and Chua, 1997; Hofer and Schendel, 1978; McCollum, 1992) การตัดสินใจบนพื้นฐานหลักการบริหารจัดการแบบบรรษัทภิบาล หมายถึง การตัดสินใจ การบริหารจัดการบนพื้นฐานของหลักบรรษัทภิบาล ได้แก่ ความตระหนักในภาระหน้าที่ (accountability) ความรับผิดชอบต่อสังคม (responsibility) ความยุติธรรม (fairness) ความโปร่งใส (transparency) มุ่งสู่ความเป็นเลิศ (excellency) (Jensen and Meckling, 1976; Suehiro and Natenapha, 2002; เนตรนภา ไททย์เลิศศักดิ์, 2549)

การตัดสินใจบนพื้นฐานความเป็นธุรกิจครอบครัว หมายถึง การบริหารจัดการ การกำหนดนโยบาย ความสามารถในการตัดสินใจบนพื้นฐานขององค์ประกอบสำคัญที่เกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์กันระหว่างครอบครัว (family) การจัดการ (management) และความเป็นเจ้าของ (ownership) (Gersick et al., 1997 and McCollum, 1992)

5. นิยามปฏิบัติการ

ธุรกิจครอบครัวหมายถึง ธุรกิจที่เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีครอบครัวตระกูลใด ตระกูลหนึ่งเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทที่ออกหลักทรัพย์เกินกว่าร้อยละ 10 ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ การถือหุ้นดังกล่าวให้ครบรวมหุ้นที่ถือโดยผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย ผู้ที่เกี่ยวข้องหมายถึง คู่สมรส บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ห้างหุ้นส่วนสามัญ บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนที่ถือหุ้นแทนสมาชิกในครอบครัว โดยมีจำนวนหุ้นรวมกันเกินกว่าร้อยละ 10 ของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทนั้น

ผู้มีอำนาจควบคุมหมายถึง ผู้ถือหุ้นหรือบุคคลซึ่งโดยพฤติการณ์มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบาย การจัดการ หรือการดำเนินงานของบริษัทอย่างมีนัยสำคัญ

ไม่ว่าอิทธิพลดังกล่าวจะสืบเนื่องจากการเป็นผู้ถือหุ้นหรือได้รับมอบอำนาจตามสัญญา หรือการอื่นใดก็ตาม และผู้มีอำนาจควบคุมเป็นสมาชิกในครอบครัวเดียวกันกับผู้ก่อตั้งธุรกิจ

การตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ของธุรกิจครอบครัว หมายถึง ปัจจัยเชิงกลยุทธ์ที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไร และการเติบโตของธุรกิจ ได้แก่ การตัดสินใจของธุรกิจมุ่งสู่ผลตอบแทนในการลงทุนสูงสุด การตัดสินใจของธุรกิจมุ่งสู่ความเป็นผู้นำในอุตสาหกรรม มีการสื่อสารคุณค่าของครอบครัว พันธกิจ และวิสัยทัศน์ในระยะยาวให้กับสมาชิกในธุรกิจครอบครัวทุกคน การลดความเสี่ยงโดยผ่านกลยุทธ์การกระจายธุรกิจ และลดการลงทุนจากสินทรัพย์ของครอบครัว การจัดตั้งสภาครอบครัวเป็นสภาสูงในการกำกับนโยบายการวางแผนเชิงกลยุทธ์ การแผนการสืบทอดธุรกิจ ของคณะกรรมการ

การตัดสินใจบนหลักบรรษัทภิบาลของธุรกิจครอบครัว หมายถึง ผลตอบแทนจากการลงทุนในการลงทุนขนาดใหญ่เป็นสิ่งที่ถูกกำกับติดตามโดยคณะกรรมการ ควรมีการรายงานทางการเงินที่เป็นทางการจะต้องนำเสนอต่อผู้บริหารระดับสูงและทบทวนในการประชุมคณะกรรมการคณะกรรมการของธุรกิจครอบครัวมีบทบาทหน้าที่กำกับติดตามการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารระดับสูงตามหลักบรรษัทภิบาล

การตัดสินใจบนพื้นฐานความเป็นธุรกิจครอบครัวหมายถึง การตัดสินใจทางธุรกิจที่สำคัญๆ ควรแยกการตัดสินใจด้านธุรกิจออกจากความเป็นเจ้าของและการเป็นสมาชิกครอบครัว การวางแผนการสืบทอดธุรกิจให้กับทายาททางธุรกิจควรอยู่บนหลักความสามารถและบรรษัทภิบาล บทบาทและผลตอบแทนของผู้จัดการในการจัดการและการควบคุมควรอยู่บนพื้นฐานของกำไรสูงสุดของธุรกิจ และเพื่อประโยชน์ของผู้ถือหุ้น ขณะเดียวกันก็ต้องมีความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสีย สมาชิกทุกคนของครอบครัวควรมีพันธะสัญญาในการมีส่วนร่วมต่อเป้าหมายของธุรกิจครอบครัว

6. การพัฒนาแบบสอบถาม

งานวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเป็นมาตรวัดที่ได้ ออกแบบเพื่อใช้วัดข้อคำถามแต่ละข้อโดยใช้ 5 สเกล

(1-ไม่ได้ดำเนินการ, 2-วางแผนดำเนินการ, 3-กำลังพิจารณาดำเนินการ, 4-ดำเนินการแล้ว, 5-ดำเนินการแล้วอย่างจริงจัง) ในการประเมินตัวแปรอื่น ๆ แต่ละข้อคำถามจะใช้สเกล 5 สเกล (1-ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง, 2-ไม่เห็นด้วย, 3-ไม่มีความเห็น, 4-เห็นด้วย และ 5-เห็นด้วยอย่างยิ่ง) ตรวจสอบความเที่ยงตรง (validity) ของมาตรวัดที่เป็นแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญด้านธุรกิจครอบครัวจำนวน 3 ท่าน และตรวจสอบความเชื่อถือได้ (reliability) โดยใช้สถิติ Cronbach's alpha ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Cronbach's alpha coefficient)

ระหว่างค่า 0.911-0.923 ซึ่งถือว่ามาตรวัดมีความเชื่อถือได้สูง

สรุปผลการวิจัย

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้ กล่าวคือ เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ การตัดสินใจบนหลักบรรษัทภิบาล และการจัดการบนพื้นฐานความเป็นครอบครัว ที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรและการเติบโตของธุรกิจครอบครัวโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาตัวแปรเดียว ผลการศึกษาแสดงได้ ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาตัวแปรอิสระตัวแปรเดียวที่มีผลต่อผลการประกอบการของธุรกิจครอบครัว

ตัวแปรอิสระ	ปัจจัยที่มีผลต่อผลการประกอบการของธุรกิจครอบครัว
รูปแบบการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ของธุรกิจครอบครัว	การตัดสินใจของธุรกิจมุ่งสู่ความเป็นผู้นำในอุตสาหกรรม (77.6%) มุ่งสู่ความสามารถในการทำกำไรสูงสุด (75.4%) มุ่งสู่เป้าหมายของการแยกการจัดการการเงินออกจากครอบครัว (73.22%) การตัดสินใจของธุรกิจมุ่งสู่ผลตอบแทนในการลงทุนสูงสุด (71.89%) มีการสื่อสารคุณค่าของครอบครัว พันธกิจ และวิสัยทัศน์ในระยะยาวให้กับสมาชิกในธุรกิจครอบครัวทุกคน (71.25%) ดูแลรักษาสมาชิกครอบครัว (โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมาชิกในครอบครัวที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับกิจการดำเนินธุรกิจ) โดยการให้ข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับความสำเร็จ ความท้าทาย และทิศทางกลยุทธ์ของธุรกิจครอบครัว (70.81) การจัดตั้งสภาครอบครัวเป็นสภาสูงในการกำกั้นนโยบาย การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การแผนการสืบทอดธุรกิจของคณะกรรมการบริหารเป็นสิ่งจำเป็น (70.55%) ธุรกิจครอบครัวควรลดความเสี่ยงโดยผ่านกลยุทธ์การกระจายธุรกิจและลดการลงทุนจากสินทรัพย์ของครอบครัว (70.41%) กลยุทธ์ทางออกที่สำคัญของธุรกิจครอบครัวคือการแก้ปัญหาผู้สืบทอดธุรกิจและทุนที่มาจากมรดกของครอบครัว (70.50%)
การบริหารจัดการแบบบรรษัทภิบาลในธุรกิจครอบครัว	รายงานทางการเงินที่เป็นทางการจะต้องนำเสนอต่อผู้บริหารระดับสูงและทบทวนในการประชุมคณะกรรมการ (81.5%) ผลตอบแทนจากการลงทุนในการลงทุนขนาดใหญ่เป็นเรื่องที่ถูกกำกับติดตามโดยคณะกรรมการ (79.5 %) เกณฑ์ผลตอบแทน เช่น ผลตอบแทนในสินทรัพย์ ผลตอบแทนการลงทุน มีการรายงานและติดตามเป็นเรื่องปกติในการประชุมคณะกรรมการ (78.2%) คณะกรรมการของธุรกิจครอบครัวควรมีบทบาทหน้าที่กำกับติดตามการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารระดับสูงตามหลักบรรษัทภิบาล (75.7%)

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาตัวแปรอิสระตัวแปรเดียวที่มีผลต่อผลการประกอบการของธุรกิจครอบครัว (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	ปัจจัยที่มีผลต่อผลการประกอบการของธุรกิจครอบครัว
การบริหารจัดการธุรกิจครอบครัวที่เป็นไปตามทฤษฎีระบบ	การตัดสินใจทางธุรกิจที่สำคัญ ๆ ควรแยกการตัดสินใจด้านธุรกิจออกจากความเป็นเจ้าของและการเป็นสมาชิกครอบครัว (81.6%) สมาชิกทุกคนของครอบครัวควรมีพันธะสัญญาในการมีส่วนร่วมต่อเป้าหมายของธุรกิจครอบครัว (78.5%) ผู้บริหารระดับสูงกับเจ้าของธุรกิจที่เป็นสมาชิกครอบครัวมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน (76.1%) การเจรจาระหว่างเจ้าของที่เป็นสมาชิกของครอบครัวกับผู้บริหารระดับสูงเป็นไปด้วยความยุติธรรม(74.3%) สมาชิกของครอบครัวมีส่วนในการเสนอวิสัยทัศน์ในการจัดการของธุรกิจ (72.3%) การวางแผนการสืบทอดธุรกิจให้กับทายาททางธุรกิจควรอยู่บนหลักความสามารถและบรรษัทภิบาล (71.72%) บทบาทและผลตอบแทนของผู้จัดการในการจัดการและการควบคุมควรอยู่บนพื้นฐานของกำไรสูงสุดของธุรกิจและเพื่อประโยชน์ของผู้ถือหุ้น ขณะเดียวกันก็ต้องมีความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสียของธุรกิจด้วย (70.56%)

เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้ กล่าวคือ เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยด้านการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ การตัดสินใจบนหลักบรรษัทภิบาล และการจัดการบนพื้นฐานความเป็นครอบครัว ที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรและการเติบโตของธุรกิจครอบครัวใช้สถิติเชิงวิเคราะห์หลายตัวแปร ได้แก่ สถิติถดถอยโลจิสติก เพื่อใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

ในขั้นตอนนี้จะทำการสร้างสมการพยากรณ์ว่า ตัวแปรอิสระใดบ้างที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรและการเติบโตของธุรกิจครอบครัว โดยใช้สถิติถดถอยโลจิสติก

กำหนดให้ 0 ถ้าเป็นธุรกิจครอบครัวที่มีความสามารถในการทำกำไรและสร้างการเติบโตให้กับธุรกิจครอบครัว

1 ถ้าเป็นธุรกิจครอบครัวที่ไม่มีความสามารถในการทำกำไรและไม่สามารถสร้างการเติบโตให้กับธุรกิจครอบครัว

ในการวิเคราะห์บนพื้นฐานกรอบแนวคิดในการวิจัยนี้ซึ่งเกิดขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม ทฤษฎีแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อการวิเคราะห์ตัวแปรตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไป โดยใช้สถิติถดถอยโลจิสติกของธุรกิจครอบครัวการบริหารจัดการแบบบรรษัทภิบาลในธุรกิจครอบครัวและการบริหารจัดการธุรกิจครอบครัวที่เป็นไปตามทฤษฎีระบบ ส่วนตัวแปรตามได้แก่ ความสามารถในการทำกำไรและการเติบโตของธุรกิจครอบครัวความเชื่อถือได้และความเหมาะสมของสมการพยากรณ์แสดงให้เห็นได้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความเชื่อถือได้และความเหมาะสมของสมการพยากรณ์

Step	-2Log likelihood	Cox&Snell R Square	Nagelkerke R Square
1	77.558	.621	.730

ตารางที่ 2 เป็นการแสดงความเชื่อถือได้และความเหมาะสมของสมการพยากรณ์ ซึ่งสมการพยากรณ์ประกอบด้วยตัวแปรอิสระ 3 ตัว คือ รูปแบบการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ของธุรกิจครอบครัว(X1) การบริหารจัดการแบบบรรษัทภิบาลในธุรกิจครอบครัว (X2) การบริหารจัดการธุรกิจครอบครัวที่เป็นไปตาม

ทฤษฎีระบบ(X3) โดยตัวแปรตามคือ ธุรกิจครอบครัวที่มีความสามารถในการทำกำไรและการเติบโตของธุรกิจครอบครัว(Y = 0) และธุรกิจครอบครัวที่ไม่มีความสามารถในการทำกำไรและการเติบโตของธุรกิจครอบครัว (Y = 1)

ค่า Cox & Snell $R^2 = 0.621$ โดยที่

$$\text{Cox \& Snell } R^2 = 1 - \left[\frac{L(0)}{L(B)} \right]^{2/n}$$

โดยที่ $L(0)$ = Likelihood สำหรับสมการ ที่มีเพียงค่าคงที่

$L(B)$ = Likelihood สำหรับสมการ ที่มีตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวดังกล่าว

ค่า Nagelkerke $R^2 = 0.730$ โดยที่

$$\text{Nagelkerke } R^2 = \frac{\text{Cox \& Snell } R^2}{\text{Cox \& Snell } R^2_{\max}}$$

$$\text{และ } R^2_{\max} = 1 - \left[L(0) \right]^{2/n}$$

สำหรับค่า R^2 ของ Cox & Snell และ Nagelkerke หรือเรียกว่าค่า Pseudo R^2 เป็นค่าที่บอกสัดส่วนหรือร้อยละที่สามารถอธิบายความผันแปรในสมการถดถอยโลจิสติกจากตารางที่ 2 ค่า Nagelkerke $R^2 = 0.730$ หรือสรุปได้ว่าร้อยละ 73.0 ของความผันแปรสามารถอธิบายได้โดยสมการถดถอยโลจิสติก ดังกล่าวคือตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัว คือ รูปแบบการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ของธุรกิจครอบครัว(X1) การบริหารจัดการแบบ

บรรษัทภิบาลในธุรกิจครอบครัว(X2) การบริหารจัดการธุรกิจครอบครัวที่เป็นไปตามทฤษฎีระบบ(X3) มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม คือความสามารถในการทำกำไรและการเติบโตของธุรกิจครอบครัว (Y) และเมื่อใช้สมการพยากรณ์ เพื่อพยากรณ์ว่าตัวแปรอิสระสามารถพยากรณ์ตัวแปรตามได้มากน้อยเพียงใด และเป็นไปตามสมมติฐานของงานวิจัยนี้หรือไม่ ตารางที่ 3 แสดงตัวแปรพยากรณ์ที่ใช้ทำนายในสมการถดถอยโลจิสติก

ตารางที่ 3 ตัวแปรพยากรณ์ที่ใช้ทำนายในสมการถดถอยโลจิสติก

ตัวแปรพยากรณ์	Exp (B) หรือ (β)	Wald (χ^2)	Sig.	เป็นไปตามสมมติฐาน
— รูปแบบการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ของธุรกิจครอบครัว	1.725	14.226	.003	✓
— การบริหารจัดการแบบบรรษัทภิบาลในธุรกิจครอบครัว	1.812	22.119	.001	✓
— การบริหารจัดการธุรกิจครอบครัวที่เป็นไปตามทฤษฎีระบบ	1.654	18.943	.000	✓

ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยโลจิสติก ค่า Wald Test ค่า Exponential (B) ของแต่ละตัวแปรโดยใช้เกณฑ์ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า รูปแบบการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ของธุรกิจครอบครัวมีผลต่อความสามารถในการทำกำไร

และการเติบโตของธุรกิจครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 การบริหารจัดการแบบบรรษัทภิบาลในธุรกิจครอบครัวมีผลต่อความสามารถในการทำกำไร และการเติบโตของธุรกิจครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และการบริหารจัดการธุรกิจครอบครัวที่

เป็นไปตามทฤษฎีระบบมีผลต่อความสามารถในการทำกำไรและการเติบโตของธุรกิจครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ในขั้นตอนนี้จะทำการสร้างสมการพยากรณ์โดยใช้สมการถดถอยโลจิสติกที่สร้างขึ้น เพื่อพยากรณ์ความสามารถในการทำกำไรและการเติบโตของธุรกิจครอบครัวได้อย่างเหมาะสม ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยมีตัวแปรพยากรณ์ 3 ตัวแปรจากตัวอย่างทั้งหมด 172 ตัวอย่างค่า = 12.146 และตัวแบบหรือสมการ

$$\hat{W} = 42.258 + 0.007X1 + 0.027X2 + 0.044X3$$

โดยที่ \hat{W} = ธุรกิจครอบครัวที่มีความสามารถในการทำกำไรและสร้างการเติบโตของธุรกิจ ครอบครัว

- X1 = รูปแบบการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ของธุรกิจครอบครัว
- X2 = การบริหารจัดการแบบบรรษัทภิบาลในธุรกิจครอบครัว
- X3 = การบริหารจัดการธุรกิจครอบครัวที่เป็นไปตามทฤษฎีระบบ

ความน่าจะเป็นที่ธุรกิจครอบครัวมีความสามารถในการทำกำไรและการเติบโต =
$$\frac{e^{42.258+0.007X1+0.027X2+0.044X3}}{1+e^{42.258+0.007X1+0.027X2+0.044X3}}$$

หรือ

$$\text{Log} \left[\frac{P(\text{ธุรกิจครอบครัวมีความสามารถในการทำกำไรและการเติบโต})}{1-P(\text{ธุรกิจครอบครัวไม่มีความสามารถในการทำกำไรและการเติบโต})} \right] = 42.258+0.007X1+0.027X2+0.044X3$$

อภิปรายผล

ธุรกิจครอบครัวควรให้ความสำคัญกับรูปแบบการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ของธุรกิจครอบครัวโดยเฉพาะอย่างยิ่งการตัดสินใจของธุรกิจมุ่งสู่ความเป็นผู้นำในอุตสาหกรรมมุ่งสู่ความสามารถในการทำกำไรสูงสุด มุ่งสู่เป้าหมายของการแยกการจัดการการเงินออกจากครอบครัวสอดคล้องกับ Gersick, Lansberg, Davis and McCollum (1997) ที่อธิบายไว้ว่า ธุรกิจครอบครัวที่ประสบความสำเร็จจะต้องแยกการจัดการ

ถดถอยโลจิสติกให้ความถูกต้องในการพยากรณ์ว่า รูปแบบการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ของธุรกิจครอบครัว (X1) การบริหารจัดการแบบบรรษัทภิบาลในธุรกิจครอบครัว (X2) การบริหารจัดการธุรกิจครอบครัวที่เป็นไปตามทฤษฎีระบบ (X3) สามารถอธิบายความสามารถในการทำกำไรและการเติบโตของธุรกิจครอบครัวได้ถึงร้อยละ 73.0 สมการถดถอยโลจิสติก ได้แก่

ความเป็นเจ้าของและการจัดการทางธุรกิจออกจากกัน การตัดสินใจของธุรกิจมุ่งสู่ผลตอบแทนในการลงทุนสูงสุด สอดคล้องกับ Jensen and Meckling (1976) ที่อธิบายไว้ว่าธุรกิจครอบครัวจำเป็นต้องตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ทางการเงินด้วยการตัดสินใจเพื่อผลตอบแทนในการลงทุนสูงสุด นอกจากนี้ธุรกิจครอบครัวควรมีการสื่อสารคุณค่าของครอบครัว พันธกิจ และวิสัยทัศน์ในระยะยาวให้กับสมาชิกในธุรกิจครอบครัวทุกคน และให้ความสำคัญกับการดูแลรักษาสมาชิก

ครอบครัว (โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมาชิกในครอบครัวที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับ การดำเนินธุรกิจ) โดยการให้ข้อมูลที่ สำคัญเกี่ยวกับความสำเร็จ ความท้าทาย และทิศทาง กลยุทธ์ของธุรกิจครอบครัว สอดคล้องกับผลการ ศึกษาของ Saidi (2012) ที่กล่าวว่าการสื่อสารระหว่างสมาชิก ของครอบครัว ความไว้วางใจ การดูแลและให้ความสำคัญ กับสมาชิกครอบครัวทุกคนเป็นปัจจัยสนับสนุน ส่งเสริมความสำเร็จของธุรกิจครอบครัว นำมาซึ่งผล กำไรและการเติบโตของธุรกิจครอบครัว

การจัดตั้งสภาครอบครัวเป็นสภาสูงในการ กำกับนโยบาย การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การแผนการ สืบทอดธุรกิจ ของคณะกรรมการเป็นสิ่งที่จำเป็น ธุรกิจ ครอบครัวควรลดความเสี่ยงโดยผ่านกลยุทธ์การกระจายธุรกิจและลดการลงทุนจากสินทรัพย์ของครอบครัว กลยุทธ์ทางออกที่สำคัญของธุรกิจครอบครัวคือการ แก้ปัญหาผู้สืบทอดธุรกิจและทุนที่มาจากมรดกของ ครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Sarbahand Xiao (2015) ที่เห็นว่าธุรกิจครอบครัวมีความจำเป็น จะต้องจัดตั้งสภาครอบครัว เพื่อเป็นสภาสูงในการ กำกับนโยบาย การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การแผนการ สืบทอดธุรกิจ ของคณะกรรมการในธุรกิจครอบครัว

นอกจากนี้ ผู้บริหารธุรกิจครอบครัวจำเป็นต้อง ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการแบบบรรษัทภิบาล ในธุรกิจครอบครัว โดยการตัดสินใจทางธุรกิจที่สำคัญ ๆ ควรแยกการตัดสินใจด้านธุรกิจออกจากความเป็น เจ้าของและการเป็นสมาชิกครอบครัว สมาชิกทุกคน ของครอบครัวควรมีพันธะสัญญาในการมีส่วนร่วมต่อ เป้าหมายของธุรกิจครอบครัวสอดคล้องกับผลการ ศึกษา Gersick, Lansberg, Davis and McCollum (1997) ผู้บริหารระดับสูงกับเจ้าของธุรกิจที่เป็นสมาชิก ครอบครัวมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน การเจรจาระหว่างเจ้าของที่เป็นสมาชิกของครอบครัวกับ ผู้บริหารระดับสูงเป็นไปด้วยความยุติธรรม สมาชิกของ ครอบครัวมีส่วนร่วมในการเสนอวิสัยทัศน์ในการจัดการของ ธุรกิจ การวางแผนการสืบทอดธุรกิจให้กับทายาททาง ธุรกิจควรอยู่บนหลักความสามารถและบรรษัทภิบาล บทบาทและผลตอบแทนของผู้จัดการในการจัดการ และการควบคุมควรอยู่บนพื้นฐานของกำไรสูงสุดของ ธุรกิจและเพื่อประโยชน์ของผู้ถือหุ้น ขณะเดียวกันก็

ต้องมีความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสียของธุรกิจด้วย สำหรับการบริหารจัดการธุรกิจครอบครัวที่เป็น ไปตามทฤษฎีระบบนั้น การตัดสินใจทางธุรกิจที่สำคัญ ๆ ควรแยกการตัดสินใจด้านธุรกิจออกจากความเป็น เจ้าของและการเป็นสมาชิกครอบครัว สมาชิกทุกคน ของครอบครัวควรมีพันธะสัญญาในการมีส่วนร่วมต่อ เป้าหมายของธุรกิจครอบครัว ผู้บริหารระดับสูงกับ เจ้าของธุรกิจที่เป็นสมาชิกครอบครัวมีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน การเจรจาระหว่างเจ้าของที่เป็นสมาชิก ของครอบครัวกับผู้บริหารระดับสูงเป็นไปด้วยความ ยุติธรรม สมาชิกของครอบครัวมีส่วนร่วมในการเสนอวิสัย ทัศน์ในการจัดการของธุรกิจ การวางแผนการสืบทอด ธุรกิจให้กับทายาททางธุรกิจควรอยู่บนหลักความ สามารถและบรรษัทภิบาล บทบาทและผลตอบแทน ของผู้จัดการในการจัดการและการควบคุมควรอยู่บน พื้นฐานของกำไรสูงสุดของธุรกิจและเพื่อประโยชน์ ของผู้ถือหุ้น ขณะเดียวกันก็ต้องมีความรับผิดชอบต่อ ผู้มีส่วนได้เสียของธุรกิจด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา ของ Davis, Schoorman and Donaldson (1997) และ Zahra(2003) ที่ผู้จัดการในธุรกิจครอบครัวควร บริหารจัดการธุรกิจด้วยเป้าหมายของกำไรสูงสุดแต่ยังคงต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้ เสียด้วย

ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัย

1. รูปแบบการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ของธุรกิจ ครอบครัวและการบริหารจัดการแบบบรรษัทภิบาลใน ธุรกิจครอบครัวมีผลต่อความสามารถในการทำกำไร และการเติบโตของธุรกิจครอบครัว ซึ่งธุรกิจครอบครัว ไทยสามารถนำไปใช้ในเชิงนโยบาย เพื่อนำพาธุรกิจ ครอบครัวไปสู่ความสามารถในการทำกำไรและการ เติบโตของธุรกิจครอบครัว นอกจากนี้ตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย บริษัทจัด อันดับความน่าเชื่อถือ บริษัทจดทะเบียน นักลงทุนใน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ใช้เป็นประโยชน์ใน เชิงการกำหนดนโยบายสาธารณะและในเชิงปฏิบัติการ เพื่อการบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงานที่ เกี่ยวข้องดังกล่าวต่อไป

2. ธุรกิจครอบครัวควรมุ่งเป้าหมายการตัดสินใจของธุรกิจเพื่อความเป็นผู้นำในอุตสาหกรรม ให้ ความสำคัญกับความสามารถในการทำกำไรสูงสุดให้ แก่ธุรกิจ ควรแยกการจัดการการเงินออกจากครอบครัว และการตัดสินใจของธุรกิจควรมุ่งเป้าหมายของธุรกิจ สู่ผลตอบแทนในการลงทุนสูงสุด จึงจะบรรลุผลการ ประกอบที่ตีบนพื้นฐานการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ของ ธุรกิจครอบครัว เพื่อความสามารถในการทำและ สร้างการเติบโตให้กับธุรกิจครอบครัว

3. สมาชิกครอบครัวในธุรกิจครอบครัวควรมีพันธะสัญญาในการมีส่วนร่วมต่อเป้าหมายของ ธุรกิจ ผู้บริหารระดับสูงกับเจ้าของธุรกิจที่เป็นสมาชิก ครอบครัวควรรู้ใจความไว้วางใจซึ่งกันและกัน การ เจรจาระหว่างเจ้าของที่เป็นสมาชิกของครอบครัวกับ ผู้บริหารระดับสูงควรเป็นไปด้วยความยุติธรรม และ สมาชิกของครอบครัวควรมีส่วนในการเสนอวิสัยทัศน์ ในการจัดการของธุรกิจเพื่อผลการประกอบการที่ดีของ ธุรกิจครอบครัว

4. ธุรกิจครอบครัวควรมีการสื่อสารคุณค่าของ ครอบครัว พันธกิจ และวิสัยทัศน์ในระยะยาวให้กับ สมาชิกในธุรกิจครอบครัวทุกคน และให้ความสำคัญ กับการดูแลรักษาสมาชิกครอบครัว (โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมาชิกในครอบครัวที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับดำเนิน ธุรกิจ) โดยการให้ข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับความสำเร็จ ความท้าทาย และทิศทางกลยุทธ์ของธุรกิจครอบครัว

5. ควรให้ความสำคัญกับผู้ถือหุ้นรายย่อย และให้สิทธิในการออกเสียงในเรื่องที่สำคัญ ๆ สิทธิใน การซื้อหุ้นกลับคืนมา สิทธิในการยื่นข้อเสนอต่อคณะ กรรมการบริหาร ทั้งนี้เพื่อรักษาความโปร่งใสของ สมาชิกครอบครัวในธุรกิจครอบครัว

6. สมาชิกครอบครัว ผู้ถือหุ้นใหญ่ ควรให้อิสระ ในการบริหารจัดการแก่ผู้จัดการ และควรมีการแต่งตั้ง อนุกรรมการในการบริหารจัดการเรื่องที่มีความสำคัญ มีการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ มีความโปร่งใสและ สามารถให้ตรวจสอบได้ การสร้างและการพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ลงทุนในธุรกิจครอบครัวกับสมาชิก ครอบครัว ตลอดจนการให้ข้อมูลข่าวสารอย่างเต็มที่กับ ผู้ถือหุ้นของธุรกิจครอบครัว

7. การบริหารจัดการธุรกิจครอบครัวมีความ

โปร่งใสและแบ่งแยกชัดเจนระหว่างความเป็นเจ้าของ และการควบคุมธุรกิจ โดยเปิดเผยอย่างชัดเจนว่า ใคร เป็นผู้ควบคุมดูแลธุรกิจ ใครเป็นเจ้าของธุรกิจที่แท้จริง และผลการประกอบธุรกิจทั้งนี้เพื่อให้ข้อมูลที่ผู้ลงทุน และผู้ที่จะซื้อหุ้น รวมถึงผู้ที่ต้องการขายหุ้นของธุรกิจ สามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัย ขอเสนอหัวข้อวิจัยภายใต้ชื่อหัวข้อวิจัยดังนี้

1. รูปแบบนวัตกรรมการจัดการของธุรกิจ ครอบครัวที่มีผลต่อการเติบโตอย่างยั่งยืนของธุรกิจ ครอบครัว

2. ภาวะผู้นำของผู้บริหารในแต่ละรุ่นของธุรกิจ ครอบครัวที่มีผลต่อความสำเร็จและผลการประกอบการของธุรกิจครอบครัว

เอกสารอ้างอิง

- กรัณพรัตน์ บุญญวัฒน์ และประวัฒน์ เบญญาศรีสวัสดิ์. (2556). ธรรมนูญฉบับใหม่ในระบบทุนนิยม. *วารสาร วิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย*, 19 (1), 76-84.
- ฉมาการ ปุประระ ฤกษ์ชัย พุประทีปศิริ และณธกร กัญ นราพงษ์. (2559). ปัจจัยการกำกับดูแลกิจการ ของบริษัทที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน: กรณี ศึกษาในกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิชาการบริหารธุรกิจ*, 5(1), 34-42.
- จำเริญรัตน์ จิตต์จิรจรรย์. (2015). การนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัด ฉะเชิงเทรา. *วารสารวิชาการสมาคม สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย*, 21 (1), 22- 35.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2554). *Fact Book ข้อมูลสถิติการซื้อขายหลักทรัพย์*. กรุงเทพฯ: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2554). *ตลาดหลักทรัพย์ (รายเดือน)*. กรุงเทพฯ: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.

- เนตรนภา ไหวทย์เลิศศักดิ์. (2549). *กลุ่มทุนและธุรกิจครอบครัวไทยก่อนและหลังวิกฤตเศรษฐกิจปี 2540*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ. (2548). *การสำรวจโดยการสุ่มตัวอย่าง: ทฤษฎีและปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- มาลีรัตน์ คนตรง และ บุชยา วงษ์ชวลิตกุล (2556). การปฏิบัติงานกำกับดูแลและตรวจสอบภาษีอากรตามหลัก ธรรมาภิบาลและการประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยหลักการ Balanced Scorecard ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ในท้องที่สำนักงานสรรพากรภาค 9. *บัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต*, 9(3), 191-201.
- สำนักพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. (2554). *ข้อมูลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและผู้ประกอบการ*. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม.
- อำพล นววงศ์เสถียร. (2549). ธุรกิจครอบครัว: ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการอยู่รอด และเติบโตอย่างยั่งยืน. *วารสารวิชาการวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก*, 4 (6), 43-64.
- อำพล นววงศ์เสถียร. (2552). ทุนครอบครัว: ความได้เปรียบในการแข่งขันของธุรกิจครอบครัว. *วารสารวิชาการวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก*, 6 (9), 1-15.
- อำพล นววงศ์เสถียร. (2552). การสืบทอดธุรกิจ: ประเด็นสำคัญของความท้าทายเพื่อการอยู่รอดและยั่งยืน. *วารสารบริหารธุรกิจ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*, 32 (124), 39-55
- อำพล นววงศ์เสถียร. (2552). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจครอบครัว. *พัฒนบริหารศาสตร์. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์*, 49 (1), 57-78.
- อำพล นววงศ์เสถียร. (2557). คุณลักษณะของภาวะผู้นำของผู้สืบทอดธุรกิจที่มีผลต่อผลการประกอบการของ ธุรกิจครอบครัว. *วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย*, 21 (2), 71-79.
- Barnes, L.B. and Hershon, S.A. (1976). Transferring Power in the Family Business. *Harvard Business Review*, 53 (4), 105-114.
- Beckhard, R. and Dyer Jr., W.G. (1986). Managing Continuity in the Family-owned Business. *Organizational Dynamics*, 12 (1), 5-12.
- Chandler. D.(1980). *Strategy and Structure: Chapters in the History of the Industrial Enterprise*. Cambridge: M.I.T. Press.
- Daft, Richard L. (2001). *Organization Theory and Design*. South-Western. Cincinnati: OH.
- Davis, J. H., Schoorman, F. D. and Donaldson, L. (1997). Toward a Stewardship Theory of Management. *Academy of Management Review*, 22 (1), 20-47.
- Gersick, K. E., Davis, J. A, Hampton, M.M. and Lansberg, I. (1997). *Generation to Generation: Life Cycles of the Family Business*. Boston. MA: Harvard Business School Press.
- Hall, P.D. (1988). A Historical Overview of Family Firms in the United States. *Family Business Review*, 1 (1), 51-68.
- Hofer, C.W. and Schendel, D. (1978). *Strategy Formulation: Analytical Concepts*. St. Paul: West Publishing.
- Jensen, M. C. and Meckling, W. H. (1976). Theory of the Firm: Managerial Behavior, Agency Costs and Ownership Structure. *Journal of Financial Economics*, 3 (4), 305-360.
- Ibrahim, A.B., Dumas, C. and McGuire, J. (2001). *Strategic Decision Making in Small Family Firms: An Empirical Investigation*. *Journal of Small Business Strategis*, 12(1), 80-90.

- Jensen, M. C. and Meckling, W. H. (1976). Theory of the Firm: Managerial Behavior, Agency Costs and Ownership Structure. *Journal of Financial Economics*, 3 (4), 305-360.
- Lank, A. (1994). *Generalizations and Observations about Family Businesses in Eastern Europe*. Chicago: Loyola Press.
- Lank, A., Owens, R., Martinez, J. and Riedel, H. (1994). The State of Family Businesses in Various Countries around the World. *The Family Business Network Newsletter*, 9,3-7.
- McCollum, M. (1992). Organizational Stories in a Family-owned Business. *Family Business Review*, 5 (1), 3-24.
- Montgomery, B. J. and Sinclair, A. M. (2000). All in the Family. *Business and Economic Review*, 46(2), 3-7.
- Poutziouris, P. (2000). Venture Capital and Small-Medium Sized Family Companies: An Analysis from the Demand Perspective. In *Tradition or Entrepreneurship in the New Economy? Academic Research Forum Proceedings. 11th Annual World Conference*. London.
- Poza, Ernesto J. (2004). *Family Business. South-Western*: Thomson Learning.
- Saidi, Nasser. (2012). *Good Governance: Core Principles for Family Business in LEBANON & MENA. Core Principle for Good Governance*. Public Printing.
- Sarbah, Alfred and Xiao, Wen. (2015). Good Corporate Governance Structures: A Must for Family Businesses. *Open Journal of Business and Management*, 3, 40-57.
- Sharma, P.; Chrisman, James J. and Chua, Jess H. (1997). Strategic Management of the Family Business: Past Research and Future Challenges. *Family Business Review*, 10 (1), 1-35.
- Suehiro, Akira and Natenapha Wailerdsak. (2002). *Ownership Change and the Actual Management of Listed Companies*. Ultimate Owners and Top Management.
- Tagiuri, R. and Davis, J. A. (1992). Relationships in Family Companies. *Family Business Review*, 2 (1), 47-74.
- Wang, Y. and Poutziouris, P. (2000). Michael Stone Ltd; Balancing Family Tradition with Entrepreneurial Growth. The *Growing Business Handbook*. Jolly, A., ed. 36th ed. London: Kogan, 137-145.
- Ward, J. L. (1988). The Special Role of Strategic Planning for Family Businesses. *Family Business Review*, 1 (2), 105-117.
- Westhead, P. and Cowling, M. (1997). Performance Contrasts between Family and Non-family Unquoted Companies in the UK. *International Journal of Entrepreneurial Behavior and Research*, 3(1), 30-52
- Zahra, A. (2003). To Cite this Article: Shaker A. Entrepreneurial Risk Taking in Family Firms. *Family Business Review*, 18 (1), 23-40.